

Eric Pickersgill, valokuva sarjasta *Removed 'poistettu'* (2015)

Ohje: Kaikki kirjoitustehtävät ovat tämän vihkon sivuilla 2–3. Osaan tehtävistä liittyy aineistoa, jota on hyödynnettävä tehtävänannon mukaan. Lue tehtävät, silmäile aineistot läpi ja valitse tehtävistä yksi. Tehtävät arvostellaan pistein 0–60. Kirjoita ehyt ja kielellisesti huoliteltu teksti. Sopiva pituus on 4–5 sivua. Tekstin tulee olla selvästi ja siististi kirjoitettu, mutta sitä ei tarvitse kirjoittaa puhtaaksi kuulakynällä tai musteella. Valmiit otsikot on lihavoitu. Muussa tapauksessa anna kirjoituksellesi oma otsikko. Merkitse kirjoitustehtävän numero otsikon eteen. Jos valitset aineistotehtävän, tekstisi pitää olla siten ehyt, että lukija voi ymmärtää tekstisi, vaikka ei tunnekaan aineistoa. Aineistotehtävissä tulee viitata aineistoon.

KIRJOITUSTEHTÄVÄT

1. Kirja vai elokuva?
2. Älypuhelin, älykello, älymateriaalit, älytalo, älyvaatteet... Älytekniikka levittäytyy kaikkialle. Pohdi sen mahdollisuuksia ja uhkia.
3. **Kirjoitan – siis olen**
4. Tarpeellinen ja tarpeeton pelko
5. Mitä tarkoittaa uskonnonvapaus? Pohdi, mikä on sen merkitys nyky-Suomessa.
6. Mihin ylioppilaskirjoituksia tarvitaan?

7. Pohdi läsnäolon merkitystä Eric Pickersgillin valokuvissa (kannet).
8. Erittele ja tulkitse Virginia Woolfin novellia *Lastenhoitaja Lugtonin verho* (s. 4–5).
9. Kenelle Eurooppa on paratiisi? Pohdi kysymystä Hassan Blasimin runon (s. 6) valossa.
10. Millaisia ajatuksia Vesa Nevalaisen blogikirjoitus (s. 7) herättää kiusaamisesta ja sen seurauksista?
11. Ota kantaa Kirsi Vainio-Korhosen kolumnissa *Mitä koulun historia on?* (s. 8) esitettyihin näkemyksiin.
12. Pohdi yksilön mahdollisuuksia paljastaa median välittämää väärää tietoa. Käytä esimerkkinä uutista (s. 9) ja muita tuntemiasi tapauksia.
13. Muusikon leipä on tiukassa. Pohdi vastuutasi musiikin kuluttajana *Rumba*-lehden info-grafiikkaa (s. 10–11) hyödyntäen.

*

AINEISTO TEHTÄVIIN 7–13

Eric Pickersgillin valokuvia sarjasta Removed (2015).....	1 ja 12
Virginia Woolf: Lastenhoitaja Lugtonin verho.....	4–5
Hassan Blasim: Pakolainen paratiisissa jonka nimi on Eurooppa.....	6
Vesa Nevalainen: Kiusaaja on ilkeä paskiainen.....	7
Kirsi Vainio-Korhonen: Mitä koulun historia on?.....	8
Jari Alenius: 13-vuotias Walteri Seretin paljasti ”sukelluskuvan” alkuperän.....	9
Otso Karhu: Näillä mennään.....	10–11

Huom.! Tekstien kieliasu on alkuperäisen julkaisun mukainen.

Lastenhoitaja Lugtonin verho

Lastenhoitaja Lugton nukkui. Hän oli päästänyt kuuluville yhden muhkean kuorsauksen. Hän oli painanut päänsä, sysännyt silmälasit ylös otsalle, ja istui nyt takansuojuksen edessä sormi pystyssä ja siinä sormustin, ja neulansilmästä pursui riippuva pumpulilanka, ja hän kuorsasi, kuorsasi, ja hänen sylissään oli iso, koko esiliinan peittävä pala kuviollista sinistä kangasta.

Siihen kuvatut eläimet eivät liikahtaneetkaan ennen kuin lastenhoitaja Lugtonilta pääsi viides kuorsaus. Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi — ahaa, vanha nainen oli vihdoinkin unessa. Antilooppi nyökkäsi seepralle, kirahvi haukkasi puunlatvasta lehden, kaikki eläimet alkoivat hyppiä ja teutaroida. Sillä sinisen kankaan kuviointi muodostui villieläinryhmistä, ja niiden alapuolella oli järvi ja silta ja kaupunki, jossa oli pyöreät katot ja pikkuruiset miehet ja naiset katselivat ulos ikkunoista ja ratsastivat hevosilla sillan yli. Mutta samalla hetkellä kun lastenhoitaja Lugtonilta pääsi viides kuorsaus, sininen kangas muuttui siniseksi ilmaksi, puut huojuivat, kuului järven veden loiske, ja näkyi kuinka ihmiset ylittivät sillan ja heiluttivat käsiään ikkunoista.

Nyt alkoivat eläimet kulkea. Ensimmäisinä lähtivät norsu ja seepra, seuraavina kirahvi ja tiikeri, strutsi, mandrilli, kaksitoista murmelia ja mungolauma seurasivat, pingviinit ja pelikaanit vaappuivat ja vaapersivat vierellä väliin toisiaan nokkaisten. Niiden yllä hehkui lastenhoitaja Lugtonin kultainen sormustin aurinгон lailla, ja lastenhoitaja Lugtonin kuorsatessa eläimet kuulivat tuulen suhisevan metsän läpi. Eläimet olivat menossa juomaan, ja niiden marssiessa sininen verho (sillä lastenhoitaja Lugton ompeli verhoa rouva John Jasper Ginghamin olohuoneen ikkunaan) muuttui nurmeksi ja ruusuiksi ja päivänkakkaroiksi; ja siinä oli valkoisia ja mustia kiviä, lätäköitä ja kärryteitä ja pieniä sammakoita, jotka hyppelivät vikkellästi, etteivät norsut tallaisi niitä. Alas ne kaikki menivät, alas mäkeä järvelle juomaan. Ja pian kaikki olivat koossa järven äyräällä, jotkut kumartuivat alas, toiset heilauttivat päänsä ylös. Toden totta, se oli kaunis näky — ja ajatella, että kaikki tämä lepäsi lastenhoitaja Lugtonin sylissä

hänen nukkuessaan windsortuolissaan lampun valossa — ajatella, että hänen esiliinaansa peittivät ruusut ja nurmi, ja kaikki nämä villieläimet tömistelivät siinä, vaikka lastenhoitaja Lugton pelkäsi kuollakseen tökätä edes sateenvarjoaan kalterien väliin eläintarhassa! Pieni musta koppakuoriainenkin sai hänet hätkähtämään. Mutta lastenhoitaja Lugton nukkui, lastenhoitaja Lugton ei nähnyt yhtään mitään.

Norsut joiivat, ja kirahvit näykkivät korkeimpien tulppaanipuiden lehtiä, ja sillan yli tulevat ihmiset heittelivät niille banaaneja ja sinkosivat ananaksia korkealle ilmaan ja ihania kullanvärisiä kvittenillä ja ruusunlehdillä täytettyjä kääryleitä, sillä apinat pitivät niistä valtavasti. Vanha kuningatar purjehti ohi kantotuolissaan, armeijan kenraali marssi ohi, ja pääministeri, amiraali, pyöveli, ja tärkeät virkamiehet, joilla oli asioita tuossa kaupungissa, joka oli oikein kaunis paikka nimeltä Millamarchmantopolis. Kukaan ei tehnyt pahaa noille herrtaisille eläimille; moni sääli niitä, sillä kaikki tiesivät, että pieninkin apina oli lumottu. Sillä eräs suunnaton syöjätär piti niitä vallassaan, ihmiset tiesivät sen, ja sen suunnattoman syöjättären nimi oli Lugton. Ihmiset näkivät hänet ikkunoistaan valtavan korkeana hahmona. Hänen kasvonsa olivat kuin vuoren seinä suunnattomine jyrkänteineen ja rinteen ja silmäkuiluineen ja hiuksineen ja nenineen ja hampaineen. Ja kaikki eläimet, jotka eksyivät hänen alueelleen, hän jähmetti elävältä, niin että ne seisoivat koko päivän liikkumattomina kuin kivet hänen sylissään, mutta kun hän nukahti, silloin ne vapautuivat ja tulivat illansuussa alas Millamarchmantopolikseen juomaan.

Yhtäkkiä vanha lastenhoitaja Lugton tempaisi verhon yhteen sykkyrään.

Sillä lampun ympärillä surisi iso lihakärpänen, joka herätti hänet. Hän ryhdistäytyi tuolissaan ja pisti neulan kankaaseen.

Sekunnissa eläimet syöksähtivät paikoilleen. Ilma muuttui siniseksi kankaaksi. Ja verho lojui liikkumattomana hänen sylissään. Lastenhoitaja Lugton tarttui neulaan ja jatkoi rouva Ginghamin olohuoneen verhon ompelua.

Virginia Woolf, *Nainen peilissä* (1922–1925)
Suom. Kaarina Ripatti (1987)

Pakolainen paratiisissa jonka nimi on Eurooppa

Sinä pakenet kuolemaa.
He iskevät sinuun rajalla.
He herjaavat sinua rasistisissa sanomalehdissä.
He tutkivat sinun lapsesi kuollutta ruumista televisiossa.
He kokoontuvat keskustelemaan sinun menneisyydestäsi ja tulevaisuudestasi.
Heidän kuvissaan sinut kuvataan hukkuvaksi.
He tuovat sinut museoihin ja sitten taputetaan.
He päättävät lopettaa sinun hakkaamisen
ja perustavat armeijajyksikön uhmaamaan sinua.
Akateemikot saavat uusia apurahoja tutkiakseen sinun ruumistasi ja mieltäsi.
Poliitikot juovat punaviiniä hätäkokouksen jälkeen keskustellakseen kohtalostasi.
He etsivät historiasta vastausta siihen, miksi tyttäresi palelee metsän kylmyydessä.
Neonatsit solvaavat sinua ja polttavat talosi.
Neonatsit pääsevät parlamenttiin olkapäilläsi seisten.
Sinä olet sekä vanhojen että nuorten painajainen.
He itkevät krokotiilinkyyneliä tuskiesi takia.
He nousevat mielenosoituksissa sinua vastaan ja rakentavat aitoja.
Vihreät aktivistit ripustavat kuviasi kaduille.
Muut istuvat sohvillaan, kommentoivat halventaen kuvaasi Facebookissa,
ja menevät nukkumaan.
He riisuvat sinulta ihmisyyden keskusteluissa jotka ovat älykkäitä ja veitsenteräviä.
He kirjoittavat sinut muistiin tänään ja, itsekkyyks pyyhekuminaan,
saavat sinut seuraavana aamuna katoamaan.
He olettavat kohtaavansa oman ihmisyytensä tragediasi kautta.
He vievät sinut omaan paratiisiinsa, sitten piinaavat sinua yötä päivää
kauhuillaan sinun silmissäsi, joista loistaa pelko ja toivo.
Menneisyys menee nukkumaan, ja herää sinun sisälläsi.
Nykyhetki nielaisee sinut sisäänsä.
Sinä tuotat lapsia heidän paratiisiinsa ja elät vanhaksi.
Sinä kuolet.

Hassan Blasim
Suomeksi J. K. Ihalainen

<<https://hassanblasim.wordpress.com>>.
Luettu 11.2.2016.

Psyko-blogi

Psykologi Vesa Nevalainen pysäyttää ja haastaa lukijoita blogissaan – eikä päästä ketään liian helpolla.

6.2.2014 13:55

Kiusaaja on ilkeä paskiainen

Näköjään on tutkittu päiväkotilapsia ja päädytty siihen, että kiusaajalla on huonot sosiaaliset taidot ja sen vuoksi hän törttöilee lapsiryhmässä. Varmasti ihan kiva tutkimus, mutta eihän tuollainen norsu posliinikaupassa ole mikään kiusaaja. Kiusaaja kyllä tietää, mitä tekee. Hän on ilkeä paskiainen, jonka sosiaalisissa taidoissa ei ole mitään vikaa. Hänen sydämessään on vikaa. Tai psykologisesti sanottuna, hänen empatiakyvyssään mättää pahasti.

Kiusaaja tuntee uhrinsa melkein paremmin kuin tämä itse. Kiusaaja iskee siihen, missä sattuu kipeimmin, ja jatkaa repimistä rautakoukuillaan siihen asti, kunnes kuolema, poliisi tai terävä opettaja heidät erottavat. Kiusaaja vähät välittää toisen tuskasta tai armon antamisesta. Ne ovat hänelle pelkkä heikkouden merkki.

Kiusaaja ei todellakaan ole sosiaalisesti taitamaton. Hän pystyy lukemaan toista kuin avointa kirjaa: tunnistaa tämän pienimmistäkin eleistä ja ilmeistä, mitä tämä ajattelee, ja ennen kaikkea, mitä tämä pelkää. Kiusaaja osaa myös lähes aina puolustautua, selittää kiinni jäätyään ihan uskottavan tuntuisesti, miksi hän on mukamas aivan viaton. Kiusattu alkaa epäillä olevansa tulossa hulluksi. Kiusaamiseen puuttunut aikuinen alkaa epäillä olevansa tulossa hulluksi, kun noin hurmaavaa ihmisen alkua pahaksi epäili. Kiusaajan sosiaaliset taidot ovat niin hyvät, että jos hänellä olisi sydän, hänestä tulisi loistava psykologi.

Kiusaaja on elävä muistutus siitä, että positiivinen, ihmisen vahvuuksia ja kykyjä painottava psykologia ei sovellu kaikkeen. Osa meistä vaan kerta kaikkiaan on pahoja. On aivan turhaa ja kiusattua kohtaan loukkaavaa etsiä kiusaajan taustalta selityksiä esimerkiksi rikkonaisista perhesuhteista tai hankalasta isäsuhteesta tai varhaisen vuorovaikutuksen häiriöistä. Niitä voi löytyä tai olla löytymättä. Se ei ole tärkeää. Tärkeää on se, että tyyppi ei kerta kaikkiaan tunne sääliä toista ihmistä kohtaan.

Kiusaaminen on jatkuvaa henkistä raiskaamista, eikä kukaan kiusattu selviä siitä vammoista. Kiusattu ei tule menestymään elämässään yhtä hyvin kuin hän olisi menestynyt ilman kiusaamista. Hän saa huonomman työpaikan ja huonomman elämäntumppanin. Hän masentuu todennäköisemmin kuin ilman kiusatuksi joutumista. Hän pitää kauneimmat ja herkimmät puolensa piilossa.

Hän menee kadun toiselle puolelle aina nähdessään suureen ääneen puhuvia ihmisiä. Hän ei sano kokouksissa mielipiteitään, vaikka ne voisivat olla parhaat. Hänet on puoliksi tapettu.

Kiusaaja saattaa menestyä elämässään todella hyvin. Onhan hän taitava ja häikäilemätön. Näitä ominaisuuksia arvostetaan monissa hyvissä piireissä.

Edelleen osa vanhemmista ihmettelee, miksi vaikkapa koulupsykologi hoitaa hänen kiusattua lastaan, eikä sitä kiusaajaa. Kiusattu tarvitsee ja ansaitsee kaiken tuen, mitä psykologi voi hänelle antaa. Kiusaajan auttaminen on vaikeampaa, mutta ei tietenkään mahdotonta. Kyllä paksuunkin kalloon jotain ajan kanssa uppoaa, mutta se vaatii kädestä pitäen annettavaa ohjaamista ja lehmän hermoja psykologilta. Mielellään pitäisi löytää myös sellainen psykologi, joka ei ole itse ollut aikoinaan koulukiusattu.

Kiusatuksi joutuminen ei unohdu koskaan. Että terveisiä vaan Sepolle: haista jätkä pitkä paska.

Vesa Nevalainen tutkii blogeissaan psykologian ajankohtaisia ilmiöitä. Nevalainen on psykologian lisensiaatti, joka on kirjoittanut muun muassa useita psykologian alan tietokirjoja.

Kuva: Jani Laukkanen

Vesa Nevalainen
<<http://www.psyli.fi>>. Luettu 2.2.2016.

Mitä koulun historia on?

Kolumni | Turun Sanomat | 23.1.2016 4:15

Kirsi Vainio-Korhonen

Suomalaisten lukioiden opetussuunnitelmat on päivitetty ja astuvat voimaan elokuussa 2016. Myös lukion historianopetus uudistuu. Pakollista historianopetusta vähennetään ja Suomen historia tarkoittaa käytännössä maamme uusinta historiaa autonomian ajan lopulta nykypäivään.

Uutta opetussuunnitelmaa mukaillen jokaisen lukion suorittajan tulee tuntee itsenäisen Suomen historian keskeiset muutosprosessit ja kehityslinjat. Keskeisintä opetettavaa aineista on Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen ja etenkin sotahistoria.

Lukiossa vapaaehtoista Suomen vanhempaa historiaa opetetaan edelleen 1800-luvulta peräisin olevin konseptein. Itse asiassa samat teemat löytyvät jo Suomen historian professori Yrjö Koskisen 1800-luvulla ilmestyneestä teoksesta *Oppikirja Suomen kansan historiasta*.

Suomen vanhemman historian kurssissa keskeistä antia ovat kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen keskiajalla, reformaatio, Ruotsin suurvalta-aika ja sääty-yhteiskunta. Samat teemat olivat jo Koskisen teoksen punaisena lankana.

Yrjö Koskisen aikaan kansallisen historian tutkimuksella rakennettiin kansallista identiteettiä, nostettiin esiin valtiollisia kohtalonhetkiä ja kansan vaiheita ohjanneita suurmiehiä, kuninkaita, keisareita, upseereja ja valtiopäiville kokoontunutta poliittista eliittiä. Nykylukion opetussuunnitelmassa tämä linja on edelleen voimissaan.

Sadassaviidessäkymmenessä vuodessa Suomen historia on kuitenkin akateemisessa maailmassa asettunut jo aivan toiseen asentoon. Nykyään Suomen historiaa ovat myös perheiden historia, naisten ja lasten elämä, ihmisten arki, ympäristöhistoria tai vaikkapa tunteiden historia. Uudelle tiedolle olisi selvästi tilausta myös koulujen oppikirjoissa.

Yhteiskunnassamme keskustellaan tällä hetkellä kiivaasti perhe-elämään liittyvistä kysymyksistä. Esimerkiksi ehjä ydinperhe on nostettu tässä keskustelussa historialliseksi normiksi.

”Opetuksen pitäisi antaa eväitä monipuoliseen kansalaiskeskusteluun etenkin silloin, kun on kysymys suomalaisesta yhteiskunnasta.”

Perhehistoriaan perehtyminen kuitenkin osoittaa, että ennen perheet olivat meidän mittapuulamme rikkonaisia ja usein hyvinkin monimuotoisia uusperheitä. Kouluhistoriasta tätä tietoa ei kuitenkaan löydy.

Myös kirkollista vihkimistä puolustetaan usein ikivanhana suomalaisena arvona. Harva näyttää kuitenkaan tietävän, että vasta vuonna 1734 papin suorittama vihkimys tuli maassamme [käyttöön]. Tätä ennen maallinen laki korosti sitä, että pätevän avioliiton piti olla julkisesti sovittu – ei kirkossa kuulutettu.

Itse kirjoitin joulukuun kolumnissani suomalaisten naisten historiallisesta huivinkäytöstä ja olin todella ällistynyt siitä, miten monelle asia oli uutinen. Osa lukijoista jopa loukkaantui, kun totesin, että vielä sata vuotta sitten suomalaisilla kansannaisilla oli ulkosalla huivit päässä niin pyhänä kuin arkenakin. Epäiltiin, että kolumnisti on kotoisin Pohjanmaan körttiseuduilta kun moista väittää.

Koulun historian opetuksen pitäisi antaa eväitä monipuoliseen kansalaiskeskusteluun etenkin silloin, kun on kysymys suomalaisesta yhteiskunnasta. Jos tunnemme oman maamme historiasta vain valtiolliset vaiheet, sodat ja rauhasopimukset, meillä ei ole eväitä osallistua mielipiteiden vaihtoon esimerkiksi suomalaisesta perheestä, avioliitosta tai naisten asemasta.

kirvai@utu.fi

Kirjoittaja on Turun yliopiston Suomen historian professori ja tietokirjailija. <<http://www.ts.fi>>. Luettu 2.2.2016.

13-vuotias Walteri Seretin paljasti ”sukelluskuvan” alkuperän

Julkaistu: 10.8.2007 6:50, Päivitetty: 10.8.2007 8:18

Kemiläisen Walteri Seretin, 13, tarkat silmät paljastivat, että venäläisten ”sukelluskuva” olikin Titanic-elokuvasta.

- Katselin sitä kuvaa venäläisten sukelluksesta viime perjantain Ilta-Sanomista ja huomasin heti, että siinä on jotain tuttua.

- Tarkistin sitten asian Titanic-dvd:ltä, ja elokuvan alusta löytyi ihan sama kuva siitä, kun sukellusveneet lähestyvät laivaa, Walteri kertasi IS:lle eilen.

Näin sai alkunsa paljastus, joka eilen nöyryytti suuren kansainvälisen Reuters-utistoimiston anteeksipyyntöön, sai venäläisen tv-kanavan puolustuskannalle ja pisti eri alojen asiantuntijat pohtimaan, mistä tässä kaikessa oikein on kyse.

Venäläinen tutkimusretkikunta sukelsi viime viikon torstaina Pohjoisen jäämeren pohjaan suomalaisvalmisteisilla Mir-sukellusveneillä. Uutiskuvien joukossa esitettiin Venäjällä kuvia sukellusveneistä liukumassa merenpohjaa pitkin. Tämä kuva levisi maailmalle uutistoimisto Reutersin välityksellä, ja kuvan kerrottiin olevan nimenomaisesta sukelluksesta Jäämeren pohjassa.

Maailman tiedotusvälineet – myös Ilta-Sanomien – julkaisivat kuvan uutistensa yhteydessä perjantaina. Kukaan ei ainakaan ääneen kyseenalaistanut kuvien alkuperää. Paitsi Walteri.

Tarkkaavainen kemiläispoika laittoi Titanic-havainnostaan Ilta-Sanomille sähköpostin. Napakka viesti päättyi näin:

- Onko tämä huijaus siis venäläisten vai teidän inhimillinen moka? Muitakin varmaan kiinnostaa.

Walteri Seretin tarkat silmät paljastivat, että venäläisten sukelluskuva olikin Titanic-elokuvasta.

No kiinnostihan se. IS uutisoi asian eilisessä lehdessään, ja Walterin havainto kasvoi päivän aikana yhdeksi viime aikojen kovimmaksi journalistiseksi uutiseksi.

Eilen Walteri seurasi aikaansaamaansa kohua uutisista ja internetistä ja poseerasi IS:n kuvaajalle hieman hämillään.

Walteri uskoo kuvakohusta huolimatta yhä, että Venäjän sukellusveneet todella kävivät meren pohjassa pohjoisnavan tuntumassa.

- Olen kuullut, että Venäjällä ei aina välttämättä puhuta ihan totta, mutta ei ne varmaan tätä ole voineet niin pahasti mokata. Eihän niitä muuten kohta uskoisi enää kukaan, nuorimies päättää.

Jari Alenius
<<http://www.iltasanomat.fi>>
Luettu 16.2.2016.

Näillä mennään

Minkäläisten purojen varassa **MUUSIKOIDEN TALOUS** oikein on? Kokosimme tämänkertaiseen infografiikkaan muutamia artistien kannalta olennaisia lukuja.

KOONNUT OTSO KARHU

Ammattimuusikoiden työttömyysprosentti:

10
%

"Tässä on huomioitava se, että alan luonteesta johtuen freelance-reiden työttömyys on yleensä vajaatyöllisyyttä, eli satunnaisten keikkojen ohella saadaan soviteltua työttömyyspäivärahaa."
- Jouni Nieminen, Muusikkojen liitto

Muusikoiden työttömyys:

940
henkilöä

"TEM:n tilaston mukaan kesäkuun lopussa oli noin 940 työtöntä työnhakijaa muusikko-nimikkeellä. Ammattilaisuuden aste tässäkin porukassa 0–100 %."
- Jouni Nieminen, Muusikkojen liitto

Paljonko radiosoitosta tilitetään?

"Kaikki luvut erittäin suuntaa antavia. Tiedot pohjaavat pariin viime vuoteen. Radioiden koko, liikevaihto, soitetun musiikin aika ja artistien korvaussopimukset vaihtelevat erittäin paljon, joten tarkkoja tilastoja ei voi rakentaa." - Lauri Kaira, Gramex

Gramex sai musiikin käytöstä korvauksia viime vuonna 7,7 miljoonaa euroa.

Kaava jolla lasketaan radion maksama prosentuaalinen korvaus radiotoiminnan liikevaihdosta.

Jaetaan radiossa soitetun (Gramex-suojatun) musiikin prosenttiosuus lähetyksajasta luvulla 8,5.

Esim. Jos suojattua musiikkia on 42,5 % radion lähetyksajasta, radio maksaa 5 % radiotoiminnan liikevaihdosta. (LASKELMA: 42,5 % / 8,5 = 5 %)

Radiosoiton **korvausprosentti** (kuinka paljon maksetaan soitetusta musiikista) on noin 5 - 5,5 % radion mainosmyynnistä.

60 000

Yhdellä radioasemalla soi kappaleita noin 60 000 soittokertaa vuodessa, eli noin 11 tuntia vuorokaudessa.

Kuukausipalkkaisessa työssä olevia muusikoita:

n. **1000**
henkilöä

"Kuukausipalkkaisissa töissä noin tuhat henkeä. Freelancereiden lukumäärä on vaikeampi hahmottaa. Työllistymisaste freelancereilla on 0–100 %. On makuasia ja vaikeasti määriteltävissä, millä prosentilla aletaan puhua ammattilaisista ja musiikilla elämisestä. Tilanne voi vaihdella henkilöilläänkin vuodesta toiseen. Karkea arvio on, että täysin tai pääosin musiikilla itsensä elättäviä freelancereita on noin 2000 henkilöä." - Jouni Nieminen, Muusikkojen liitto

Musiikilla itsensä elättäviä freelancereita:

n. **2000**
henkilöä

Äänitemyyntitietoja:

Kokonaisäänite-markkinoiden kasvu pohjoismaissa:

(äänitteiden kaikki myynti: fyysinen, digitaalinen, iTunes yms)

Norjassa	3,5 vuotta kasvua
Ruotsissa	4,5 vuotta kasvua
Suomessa	0,5 vuotta kasvua

Fyysinen myynti: (tulos viime vuoteen verrattuna)

Cd-myynti	-48,5 %
Singlemyynti	-88,2 %
Kasettimyynti	-99,8 %
Dvd-myynti	-78,1 %

-76 %

Yhteensä kaikki fyysinen myynti.

Digitaalinen myynti:

+39,9%

(tulos viime vuoteen verrattuna)

Lähde: IFPI - Musiikkituottajat Oy

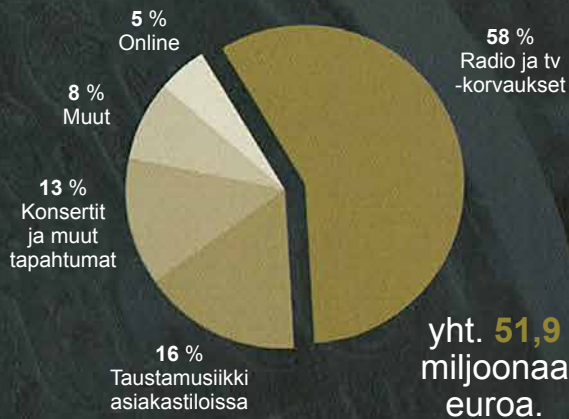
Teosto

TEOSTO maksaa musiikkiteoksen käytöstä korvausta teoksen säveltäjälle, sanoittajalle ja sovittajalle sekä mahdolliselle kustantajalle ja kääntäjälle. Teoksen tekijät voivat sopia itse näiden jako-oikeuksien jakautumisesta. Ulkomailla soitetusta suomalaisesta musiikista tilitetään korvaukset sen maan tekijänoikeusjärjestölle, joka tuo ne eteenpäin Teostolle ja siitä teoksen tekijälle.

29 000

jäsentä

Teoston keräämät korvaukset:

Taustamusiikin käyttäjiä:

Myymälät ja palvelut	13 317 kpl	29 125 kpl (2014)
Ravintolat	7 074 kpl	
Taksit ja bussit	5 240 kpl	
Liikunta ja urheilu	1 621 kpl	
Kunnat ja seurakunnat	774 kpl	
Muut	1 099 kpl	

Korvauksen suuruuteen vaikuttavia tekijöitä:

- Missä mediassa tai palvelussa musiikkia on soitettu
- Esitysryhmäkerroin. Esim. radiossa soitetulle livemusiikille voidaan määrittää suurempi kerroin kuin äänitteen soitolle.
- Esityksen kesto
- Esityskerrat
- Tekijöiden sopimat teoksen jako-oikeudet (miten korvaus jaetaan säveltäjän, sanoittajan ja sovittajan kesken)

Lähde: Teosto

Vuonna 2014 äänitteisiin käytetty raha asukasta kohden:

Suomi	12,2 dollaria = 11,03 €
Ruotsi	19,5 dollaria = 17,63 €
Norja	23,5 dollaria = 21,25 €

Gramex

Gramex-korvauksia saa äänitteiden soittamisesta, ei livekeikoista eikä levymyynnistä. Gramex-korvauksia saavat kappaleen esittäjät (joiden soittoa tai laulua on äänitetty + mahdollinen kapellimestari), sekä taloudellinen tuottaja. Kaikesta julkisessa tilassa tai tilaisuudessa soitetuista äänitteistä pitäisi ilmoittaa Gramexille ja maksaa Gramex-korvauksia.

Yli 50 000

jäsentä

Äänitteen tulojakauma:

Tulojakauma yhtyeen kesken:

Esim. Äänitteestä tuloja 400 €, tuottajalle 200 €, solistille 100 €, muille soittajille jaettavaksi 100 €

Gramex-korvaukset:

Taiteilijakorvausten keskiarvo (vuodessa):	767 € (2014)
Tuottajien korvausten keskiarvo:	5129 € (2014)
Kärkiryhmä - taiteilijat (263 hlöä):	yli 5000 €
Kärkiryhmä - tuottajat (23 hlöä):	yli 50 000 €

Muusikoille ja tuottajille tulevista Gramex-korvauksista Gramex ottaa itselleen korvaushallintokulut. Korvaushallintokulujen keskiarvo 11,2 % (2014).

Gramex-kulut liiketiloissa (2015):

Myös liiketiloissa taustamusiikin levyttä, tv:stä, radiosta tai nauhoilta soittamisesta pitää maksaa Gramex-kuluja. Hinnoittelu menee yleensä tilojen koon / asiakaspaikkamäärän mukaan.

Taustamusiikki 600 m ² kokoisella kuntosalilla	29,50 €/kk
Taustamusiikki 100 m ² kaupassa	16,75 €/kk
Taustamusiikki 50-paikkaisessa lounasravintolassa	17,78 €/kk
Taustamusiikki alle 30 m ² parturikampaamossa	7,80 €/kk
Taustamusiikki taksissa tai paikallisbussissa	3 €/kk

Lähde: Gramex

Eric Pickersgill, valokuva sarjasta *Removed* 'poistettu' (2015)

Eric Pickersgill, valokuva sarjasta *Removed* 'poistettu' (2015)